

केंद्र पुरस्कृत योजनांचे निधी वितरण व
विनियोग व्यवस्थापनासाठी समन्वय अधिकारी
व एकमेव समन्वय यंत्रणा यांची नियुक्ती
करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग
शासन निर्णय क्र. अर्थसं-२०२१/ प्र.क्र.१७५/अर्थसंकल्प
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक :- १८ नोव्हेंबर, २०२१

संदर्भ :-

१. वित्त मंत्रालय, भारत सरकार यांचे कार्यालयीन जापन क्रमांक F.No.१(१३)/PFMS/ FCD/२०२०, दिनांक २३.०३.२०२१.
२. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण २१२१/प्र.क्र.३५/कोषाप्रशा-४, दिनांक १.०७.२०२१
३. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण २१२१/प्र.क्र.८४/कोषाप्रशा-४, दिनांक १५.०९.२०२१
४. इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, शासन पत्र क्रमांक नोडल २०१८/प्र.क्र.७१/शिक्षण, दिनांक २.०८.२०२१
५. इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, शासन पत्र क्रमांक अर्थसं २०२१/प्र.क्र.१७५/अर्थसंकल्प, दिनांक १६.११.२०२१
६. इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, शासन निर्णय क्र. अर्थसं-२०१८/ प्र.क्र.५१ / अर्थसंकल्प, दिनांक ३१.०३.२०१८

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाच्या संदर्भ क्रमांक १ येथील दिनांक २३.०३.२०२१ रोजीच्या जापनाद्वारे केंद्र पुरस्कृत योजनांचे निधी वितरण व विनियोग व्यवस्थापनासाठी सुधारित सूचना निर्गमित केल्या असून त्यास अनुसरून वित्त विभागाने संदर्भ क्रमांक २ व ३ येथील परिपत्रकान्वये मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केलेल्या आहेत. संदर्भ क्रमांक ४ येथील शासन पत्रान्वये समन्वय अधिकारी यांची नियुक्ती केल्याचे केंद्र शासनास कळविण्यात आले असून संदर्भ क्रमांक ५ येथील शासन पत्रान्वये राज्य योजना समन्वयक यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

इतर मागास बहुजन कल्याण विभागाने (तत्कालीन विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग) संदर्भ क्रमांक ६ येथील दिनांक ३१.०३.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये केंद्र पुरस्कृत व केंद्र सहाय्यित योजनांकरिता सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीची (PFMS) अंमलबजावणीची कार्यपद्धती विहित केलेली असून त्यात केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या सुधारित सूचनांनुसार बदल करणे आवश्यक आहे.

केंद्र शासनाने विहित केलेल्या सूचनांनुसार सुधारित कार्यपद्धतीचा अवलंब करण्याकरिता इतर मागास बहुजन कल्याण विभागाच्या केंद्र पुरस्कृत व केंद्र सहाय्यित योजनांसाठी समन्वय अधिकारी (Nodal Officer)al Officer), एकमेव समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency) आणि अंमलबजावणी यंत्रणा (Implementing Agency) नियुक्त करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याचप्रमाणे, सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीद्वारे केंद्र पुरस्कृत व केंद्र सहाय्यित योजनांचा निधी क्षेत्रीय स्तरावर उपलब्ध करून देण्यासाठी संचालनालय स्तर, प्रादेशिक उपायुक्त स्तर, सहाय्यक आयुक्त स्तर, जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी स्तरावर वित्त विभागाने संदर्भ क्रमांक २ व ३ येथील शासन परिपत्रकान्वये दिलेल्या सूचनांप्रमाणे

केंद्र पुरस्कृत योजनांकरिता मान्यताप्राप्त बँकेमध्ये प्रत्येक केंद्र पुरस्कृत योजनेसाठी उघडलेल्या चालू खात्यांचे (Current Accounts) बचत खात्यांत (Saving Accounts) रुपांतरण करण्याच्या अनुषंगाने मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्याची बाब देखील शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यास अनुसरून शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे:-

शासन निर्णय :

- इतर मागास बहुजन कल्याण विभागामार्फत राबविल्या जाणाऱ्या केंद्र पुरस्कृत व केंद्र सहाय्यित योजनांच्या अंमलबजावणीकरिता समन्वय अधिकारी (Nodal Officer), एकमेव समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency) आणि अंमलबजावणी यंत्रणा (Implementing Agency) खालीलप्रमाणे घोषित करण्यात येत आहेत :-

अ. क्र.	केंद्र पुरस्कृत योजनेचे नाव	समन्वय अधिकारी (Nodal Officer)	एकमेव समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency)
१.	इतर मागासवर्गातील विद्यार्थ्यांना मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती	उप सचिव (शिक्षण)	संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय
२.	इतर मागासवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना मॅट्रीक-पूर्व शिष्यवृत्ती	उप सचिव (शिक्षण)	संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय
३.	डी.एन.टी. प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मॅट्रीकपूर्व व मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजना	उप सचिव (शिक्षण)	संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय
४.	बाबू जगजीवनराम छात्रावास योजना	उप सचिव (वसतीगृह)	संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय

- समन्वय अधिकारी :-** समन्वय अधिकारी हे त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या कार्यासनामार्फत राबविल्या जाणाऱ्या केंद्र पुरस्कृत व केंद्र सहाय्यित योजना सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीमार्फत राबविण्याच्या दृष्टीने समन्वयाचे काम करतील.
- एकमेव समन्वय यंत्रणा :-** इतर मागास बहुजन कल्याण विभागांतर्गतच्या सर्व केंद्र पुरस्कृत व केंद्र सहाय्यित योजनांच्या अंमलबजावणीचे काम करील.
- अंमलबजावणी यंत्रणा :-** केंद्र पुरस्कृत योजनांची सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीमार्फत अंमलबजावणी करण्याकरिता केंद्र शासनामार्फत निर्गमित केलेल्या सुधारित मार्गदर्शक सूचना व इतर मागास बहुजन कल्याण विभागाच्या केंद्र पुरस्कृत योजनांच्या मार्गदर्शक सूचना विचारात घेऊन, संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय यांनी आवश्यकतेनुसार योजना निहाय व पदनाम निहाय अंमलबजावणी यंत्रणा घोषित कराव्यात.
- निधी वितरणाच्या सुधारित कार्यपद्धतीनुसार प्रत्येक केंद्र पुरस्कृत योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी वित्त विभागाच्या दिनांक १.०७.२०२१ आणि दिनांक १५.०९.२०२१ च्या शासन परिपत्रकान्वये मान्यता दिलेल्या सक्षम माहिती तंत्रज्ञान प्रणाली असलेल्या बँकेमध्ये स्वतंत्र Single Nodal Bank Account उघडावे.

६. खाजगी बँकेकडे केंद्र पुरस्कृत योजनांच्या निधी वितरणाचे कामकाज सोपविले असल्यास असे कामकाज आता वित्त विभागाच्या दिनांक १.०७.२०२१ आणि दिनांक १५.०९.२०२१ च्या शासन परिपत्रकान्वये मान्यता दिलेल्या सक्षम माहिती तंत्रज्ञान प्रणाली असणाऱ्या बँकेकडे सोपवावे.
७. उपरोक्त परिच्छेद १ मध्ये नमूद केंद्र पुरस्कृत योजनांकरिता विभागाने वेळोवेळी मान्यता दिलेल्या आणि संचालनालय स्तरावर असलेल्या चालू खात्यांचे बचत खात्यांत रुपांतरण करण्यात यावे व सदर खाते संबंधित योजनेसाठी एकमेव समन्वय खाते (Single Nodal Account) म्हणून उपयोगात आणावे. त्याचप्रमाणे सदर केंद्र पुरस्कृत योजनांकरिता प्रादेशिक आयुक्त स्तरावरील, सहाय्यक आयुक्त स्तरावरील आणि समाज कल्याण अधिकारी स्तरावर असलेल्या बँकेमधील चालू खात्यांचे रुपांतरण शून्य शिल्लक उप खात्यांत (Zero balance subsidiary accounts) करून सदरची सर्व बँक खाती संचालनालय स्तरावरील एकमेव समन्वय खात्यात जोडून घेण्याची कार्यवाही संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय यांनी करावी.
८. एकमेव समन्वय खात्यामधून अंमलबजावणी यंत्रणांना शून्य शिल्लक उप खात्यांत निधी आहरणाची मर्यादा (defined drawing limits) संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय यांनी निश्चित करावी.
९. इतर मागास बहुजन कल्याण विभागामार्फत राबविल्या जाणाऱ्या उपरोक्त परिच्छेद १ मध्ये नमूद केंद्र पुरस्कृत योजनांची अंमलबजावणी करण्यासाठी प्रादेशिक आयुक्त स्तरावरील, सहाय्यक आयुक्त स्तरावरील आणि समाज कल्याण अधिकारी स्तरावरील अस्तित्वात असलेल्या चालू बँक खात्यांचे रुपांतर शून्य शिल्लक उप खात्यांत करण्यापूर्वी सदर खात्यांतील अखर्चित रक्कमा खर्च करण्याची कालमर्यादा संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय यांनी निश्चित करावी. सदर कालमर्यादेनंतर अखर्चित रक्कमा एकमेव समन्वय खात्यामध्ये जमा करण्याच्या अनुषंगाने मार्गदर्शक सूचना संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय यांनी निर्गमित कराव्यात.
१०. उपरोक्त परिच्छेद १ प्रमाणे नियुक्त समन्वय अधिकारी, एकमेव समन्वय यंत्रणा (SNA) व अंमलबजावणी यंत्रणा (IAs) यांनी केंद्र पुरस्कृत योजनांचे निधी वितरण व विनियोग व्यवस्थापन याबाबत केंद्र शासनाचे संदर्भ क्रमांक १ अन्वये प्राप्त झालेले निदेश आणि वित्त विभागाच्या संदर्भ क्रमांक २ व ३ अन्वये दिलेल्या सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे.
११. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२११११८१६१११३३५२२ असा आहे. सदरचा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(सिध्दार्थ अ. झाल्टे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) सचिव, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- २) सह सचिव/ उप सचिव, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ३) संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, पुणे
- ४) सर्व सहाय्यक आयुक्त, प्रादेशिक आयुक्त, समाज कल्याण अधिकारी

- ५) संचालक, (लेखा व कोषागारे), मुंबई
- ६) सहसंचालक (सुधारणा) संचालनालय, लेखा व कोषागारे, नवीन प्रशासकीय भवन, ५ वा मजला, मंत्रालय, मुंबई
- ७) जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व)
- ८) महालेखापाल, महाराष्ट्र ½ (लेखापरीक्षा/ लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर
- ९) सर्व अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १०) वित्त विभाग (व्यय १४/अर्थसंकल्प-३/कोषा प्रशा-४), मंत्रालय, मुंबई
- ११) नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १२) निवड नस्ती कार्यासन अर्थसंकल्प, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई